

AAN De Minister van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

VAN [REDACTED]

TELEFOON
FAX
E-MAIL

BEZOEKADRES

POSTADRES Postbus 4714
4803 ES BREDA
Nederland
INTERNET www.akd.nl

DATUM 24 mei 2016
ONDERWERP Reactie evaluatiewet bestuursrechtelijke
geldschuldenregeling Awb
UW KENMERK n.n.b.
ONS KENMERK 22495 tns

Excellentie,

Bij kennisgeving d.d. 14 april 2016 heeft u het "Voorstel tot aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht naar aanleiding van de evaluatie van de regeling over bestuursrechtelijke geldschulden (Evaluatiewet bestuursrechtelijke geldschuldenregeling Awb)" ter openbare consultatie aangeboden (hierna: de "concept-evaluatiewet"). Graag reageer ik op de concept-evaluatiewet.

Mijn naam is Thomas Sanders, ik ben advocaat bestuursrecht bij AKD N.V. te Breda en Eindhoven. Daarnaast promoveer ik aan de Universiteit Leiden op het onderwerp van de invordering van bestuursrechtelijke geldschulden onder begeleiding van prof. mr. M.W. Scheltema en prof. mr. T. Barkhuysen. Deze reactie is op persoonlijke titel.

Er is een tweetal aspecten die ik zal bespreken in deze reactie. Ten eerste de wijze waarop in de concept-evaluatiewet de verjaringsproblematiek bij de Invordering van dwangsommen wordt opgelost. Ten tweede de (impliciete) keuze om bij de concept-evaluatiewet geen vervaltermijn voor de invordering van bestuursrechtelijke geldschulden op te nemen.

1. De verjaring

Vooropgesteld, de voorgestelde aanpassing van artikel 5:35 Awb (artikel I, onderdeel B) lijkt mij een goede wijziging. De verheldering van de terminologie en de aansluiting met titel 4.4 Awb worden hiermee naar mijn mening aanzienlijk verbeterd. De wijziging van artikel 5:37 Awb (artikel I, onderdeel C) door een vijfde lid toe te voegen lijkt mij eveneens een prima oplossing voor het probleem dat een bestuursorgaan de verjaring niet kan stuiten of verlengen gedurende een schorsing van de invorderingsbeschikking.¹ Ik kan mij echter niet vinden in het voorgestelde artikel 5:37, vierde lid, Awb (artikel I, onderdeel C). Dit licht ik nader toe.

¹ Zie bijvoorbeeld ABRvS 1 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1493 waarin de Afdeling een verzoek om voorlopige voorziening van een bestuursorgaan met als doel een stuiting of verlenging van de verjaring mogelijk te maken afwijst.

Ik onderschrijf de conclusie van het WODC in de evaluatie van de geldschuldenregeling dat de verjaring van de Invorderingsbevoegdheid op dit moment een suboptimaal geregeld onderwerp is.² De zwakke positie van de derdebelanghebbende daarbij vormt mijns inziens voldoende reden voor de wetgever om op dit punt in te grijpen. Ik ben dan ook verheugd met de concept-evaluatiewet. Wel zie ik ruimte voor verbetering in de concept-evaluatiewet voor wat betreft de gekozen oplossing.

Het probleem dat tot ingrijpen noopt is dat de derdebelanghebbende geen goed middel in handen heeft om de verjaring van de invorderingsbevoegdheid te voorkomen. Het gevolg daarvan is dat het voor kan komen dat de invorderingsbevoegdheid ten aanzien van dwangsommen is verjaard voordat onherroepelijk is geoordeeld over de vraag of de dwangsom moet worden betaald. Daarmee wordt het afdwingen van effectieve handhaving door het bestuursorgaan door derdebelanghebbenden gefrustreerd en dat is onwenselijk.

Bij het kiezen van een oplossing voor dit probleem zijn er een aantal belangen die tegen elkaar dienen af te worden gewogen. Ten eerste is er de wens van de wetgever dat er gelet op de functie van een dwangsom (het toedienen van een prikkel om de overtreding te beëindigen) enige spoed achter het Invorderingsproces moet zitten.³ Ten tweede is er de functie van de figuur van de verjaring: dat de overtreder niet tot in de lengte van dagen bereid moet zijn op het betwisten van de invordering en dat hij beschermd moet worden tegen dwangsommen die door de opeenstapeling van rente groter dan noodzakelijk worden.⁴ Ten derde is er het belang van de derde in zoverre dat de verjaring er niet toe moet kunnen leiden dat zijn recht op daadwerkelijk handhavend optreden wordt gefrustreerd.

De huidige stand van zaken doet recht aan de eerste twee belangen. Deze belangen heeft de wetgever tegen elkaar afgewogen bij het bepalen van hoe de verjaring van de invorderingsbevoegdheid thans functioneert. De wetgever heeft het belang van de derde bij het opzetten van de verjaringsregeling destijds echter onvoldoende voor ogen gehad waardoor dat belang niet is meegewogen. Denkt men de derdebelanghebbende echter weg, dan functioneert de verjaringsregeling op zich zoals bedoeld en naar behoren (zij het dat het feit dat de invorderingsbeschikking geen stuitingshandeling is, minstens contra-intuïtief te noemen is). Een eventuele aanpassing zou daarom naar mijn mening recht moeten doen aan het belang van de derde, zonder daarmee de afweging van de wetgever met betrekking tot de

² W. den Ouden, C.N.J. Kortmann e.a., "De bestuursrechtelijke geldschuldenregeling, titel 4.4. Awb geëvalueerd", (Den Haag, 2013), pp. 69-72 en 197.

³ Kamerstukken II 2003/2004, 29 702, nr. 8, p.46-47: "[v]erdere verlenging [van de verjaringstermijn van 6 maanden naar 1 jaar – TS] zou te zeer afbreuk doen aan de rechtszekerheid van de (vermeende) overtreder en zou ook niet passen bij de aard van de last onder dwangsom. Een last onder dwangsom strekt er toe de overtreder te dwingen om de wet (alsnog) na te leven. Dit doel wordt slechts bereikt als het bestuursorgaan bij niet-naleving van de last de dwangsom daadwerkelijk en spoedig effectueert [...]".

⁴ Zie hiervoor A.S. Hartkamp en S. Sieburgh, 6-II, nr. 408 en de ratio achter de korte verjaringstermijn van vijf jaar met betrekking tot geldschulden in artikel 3:308 BW. Zij overigens opgemerkt dat de rente op een dwangsom automatisch begint te lopen.

andere belangen (te) ingrijpend te wijzigen.

De thans voorgestelde oplossing is het opschorten van de verjaring zolang er een bestuursrechtelijk geschil aanhangig is. Het opschorten van de verjaring is een simpele oplossing voor het probleem dat de derdebelanghebbende tijdens de bestuursrechtelijke procedure geconfronteerd wordt met de verjaring waardoor zijn aanspraak op daadwerkelijk handhaving wordt gefrustreerd. Het belang van de derde wordt hiermee uitstekend gewaarborgd. Echter, de voorgestelde oplossing verwaarloost in mijn ogen de eerste twee belangen.

Ten eerste betekent de voorgestelde oplossing naar mijn mening dat het bestuursorgaan geen enkele prikkel meer zal hebben om hangende het onherroepelijk worden van de invorderingsbeschikking de dwangsom daadwerkelijk in te vorderen. Een dwangsom is een prikkel om bepaald gedrag te tonen of na te laten. De feitelijke invordering bij dwangbevel (het moment dat de overtreder het in zijn portemonnee voelt) is de eigenlijke prikkel. Om een overtreding snel en daadwerkelijk te beëindigen moet die prikkel zo snel mogelijk daadwerkelijk worden toegediend. De wetgever heeft getracht dit te bewerkstelligen door te kiezen voor een korte verjaringstermijn en een systeem waarbij niet wordt gewacht met het effectueren van de invorderingsbeschikking totdat deze onherroepelijk is. In de voorgestelde oplossing verdwijnt echter de noodzaak voor het bestuursorgaan om snel in te vorderen. Immers, de verjaring zal gedurende de bestuursrechtelijke procedure niet meer kunnen intreden, terwijl invordering hangende een onherroepelijk besluit voor een bestuursorgaan wel een executie risico met zich meebrengt. Blijkt het besluit achteraf onrechtmatig dan is het bestuursorgaan (lees: de publiekrechtelijke rechtspersoon) aansprakelijk voor de door de executie veroorzaakte schade. Door het verdwijnen van de prikkel voor het bestuursorgaan om snel in te vorderen zal ook een belangrijke prikkel voor de overtreder om snel de overtreding te beëindigen verdwijnen. Dit effect is overigens ook niet in het belang van de derde.

Ten tweede betekent de voorgestelde oplossing naar mijn mening dat de overtreder onder omstandigheden vaak jarenlang in onzekerheid blijft zitten terwijl hij bovendien het risico loopt dat er uiteindelijk een onredelijk hoog bedrag aan wettelijke rente verschuldigd blijkt te zijn. Neem bijvoorbeeld een geval waarin een bestuursorgaan oprecht meent dat de overtreder geen dwangsom heeft verbeurd en de overtreder dienovereenkomstig bericht. Na twee à drie jaar procederen door de buurman blijkt in hoger beroep dat de dwangsom wel is verbeurd. De overtreder is dan achteraf gezien niet alleen de dwangsom, maar ook een fors bedrag aan wettelijke rente verschuldigd. Dit terwijl het bestuursorgaan hem had medegedeeld dat hij niets verschuldigd zou zijn. Het is mijns inziens dan ook niet in alle gevallen redelijk dat het belang van de derde bij invordering zwaarder zou moeten wegen dan het belang van de overtreder om niet jarenlang in onzekerheid te moeten zitten. Hoewel het ook onder het huidige systeem kan voorkomen dat een overtreder jarenlang in onzekerheid komt te zitten, is er in de huidige situatie zowel bij de derde als het bestuursorgaan enige urgentie om de procedure af te ronden en/of tijdig de verjaring te stuiten. Die urgentie zal

DATUM 24 mei 2016
ONS KENMERK 22495 tns
PAGINA 4 van 9

na inwerkingtreding van de concept-evaluatiewet echter weg zijn (zie mijn vorige opmerking) zodat de overtreder in een beslist ongunstigere positie komt te verkeren.

Ten derde raakt de gekozen oplossing *alle* invorderingsbeschikkingen waartegen bezwaar wordt gemaakt. Niet alleen de invorderingsbeschikkingen waar er een derdebelanghebbende in het spel is. Naar mijn mening schiet de thans voorgestelde oplossing zijn doel op dit vlak dus voorbij.

De verjaring wordt in de voorgestelde oplossing buiten spel gezet zo gauw tegen de invorderingsbeschikking bezwaar wordt gemaakt. Gelet op het voorgaande meen ik dat daarmee weliswaar het belang van de derde optimaal wordt bediend, maar dat deze oplossing de andere twee belangen veronachtzaamt.

Het voorgaande klemt des te meer omdat er volgens mij een alternatief beschikbaar is dat de belangen van de derde voldoende waarborgt, zonder daarmee de andere belangen te verwaarlozen. In mijn NTB artikel⁵ bespreek ik een aantal opties, maar kom ik tot de conclusie dat er maar twee realistisch zijn. Dat zijn (i) een variant op de thans voorgestelde oplossing (de 'verlengingsoplossing') en (ii) een stuitingsoplossing. In het artikel bepleit ik als alternatief voor de thans voorgestelde oplossing een artikel 5:37, vierde lid, Awb luidend: "Op verzoek van een belanghebbende stuit het bestuursorgaan onverwijld de verjaringstermijn van artikel 5:35 Awb". Gemakshalve citeer ik hierna mijn artikel om te onderbouwen waarom ik meen dat de thans voorgestelde oplossing niet de meest wenselijke is:

"De voordelen van de verlengingsoplossing zijn dat deze van rechtswege in werking treedt. Hierdoor wordt de derdebelanghebbende beschermd tegen een gebrek aan kennis. Hij hoeft zelf immers geen handelingen te verrichten om de verjaring te voorkomen. Daarnaast loopt de verlenging direct voor de gehele bestuursrechtelijke procedure.

De voordelen van de stuitingsoplossing zijn dat deze oplossing een actief handelen van de derdebelanghebbende vereist, waardoor slechts in de gevallen dat de derde zich actief mengt in de procedure de verjaring wordt voorkomen. Dit heeft ook als voordeel dat de oplossing niet alle invorderingsbeschikkingen raakt (dus ook die waar geen derdebelanghebbende bij betrokken is), maar alleen de beschikking waar de derdebelanghebbende zich tegen wenst te keren. Daarnaast vereist deze oplossing een blijvende betrokkenheid van de derdebelanghebbende bij de procedure en een blijvend oog van het bestuursorgaan voor de verjaring omdat deze niet volledig buiten spel wordt gezet. Op deze wijze wordt de verjaringstermijn dus niet onnodig lang opgerekt. Verder respecteert deze oplossing de afweging van de wetgever met betrekking tot de verhoudingen tussen de overtreder en het bestuursorgaan voor

⁵ T.N. Sanders, De derdebelanghebbende bij de invordering van een dwangsom: op zoek naar een nieuwe balans, NTB 2015/8.

DATUM 24 mei 2016
ONS KENMERK 22495 tns
PAGINA 5 van 9

wat betreft de verjaring.

De voordelen van de ene oplossing zijn ook direct de nadelen van de andere oplossing. Zo is het nadeel van de stuitingsoplossing dat deze de derdebelanghebbende minder goed beschermt tegen een gebrek aan kennis en dat er meerdere stuitingsverzoeken van de derde noodzakelijk zijn als de procedure langer duurt. De nadelen van de verlengingsoplossing zijn dat deze oplossing zich niet beperkt tot alleen de gevallen waar de derdebelanghebbende zich in mengt en dat de verjaring voor de duur van de bestuursrechtelijke procedure niet kan intreden. Daarmee doet deze oplossing geen recht aan de wensen van de wetgever.

Alles overziend meen ik dat de verlengingsoplossing weliswaar vanuit de eenvoud en effectiviteit van de oplossing de voorkeur verdient,⁶ maar dat deze oplossing te zeer ingrijpt in de door de wetgever afgewogen verhouding tussen de belangen van de overtreder en die van het bestuursorgaan bij de verjaring. In dat verband acht ik het zeer onwenselijk dat er een oplossing wordt gekozen waarbij de verjaring in het geheel geen rol meer speelt gedurende de bestuursrechtelijke procedure. Er is dan geen enkele aanleiding meer voor het bestuursorgaan om snel daadwerkelijk in te vorderen. Hoewel er dus kritiek mogelijk is op de stuitingsoplossing, ben ik van mening dat deze oplossing de voorkeur moet genieten bij de keuze voor een ingreep door de wetgever."

Ik sta nog steeds achter deze conclusie. Naar mijn mening is de thans voorgestelde oplossing dan ook niet de meest wenselijke. Ik verzoek u dan ook om te overwegen om het voorgestelde artikel 5:37, vierde lid, Awb te vervangen met een bepaling zoals de volgende:

"Op verzoek van een belanghebbende stuit het bestuursorgaan onverwijld de verjaringstermijn van artikel 5:35 Awb".

Mocht u deze oplossing niet willen overwegen dan stel ik als alternatief voor om de thans voorgestelde bepaling zo te wijzigen dat deze alleen ziet op die gevallen waarin een derdebelanghebbende in het spel is. Er is immers geen enkele reden om de verjaring buiten spel te zetten in gevallen waar het een tweepartijen geschil betreft (bestuursorgaan / overtreder).

2. Het ontbreken van een vervaltermijn

Het tweede punt dat ik graag bespreek is iets dat in de concept-evaluatiewet ontbreekt. Het betreft het ontbreken van een vervaltermijn voor de invordering van bestuursrechtelijke geldschulden in de Awb. Dit probleem is in zowel de literatuur als in de evaluatie gesigna-

⁶ Zoals ik in mijn annotatie bij ABRvS 24 december 2013, AB 2014/56 betoogde – het is de meest praktische oplossing voor het bestuursorgaan. Ik merk op dat ik in het kader van dit artikel een andere afweging maak omdat ik hierbij het perspectief van de wetgever inneem in plaats van die van het bestuursorgaan.

DATUM 24 mei 2016
ONS KENMERK 22495 tns
PAGINA 6 van 9

leerd.⁷ In een artikel in de Gemeentestem⁸ heb ik dit probleem (in het kader van het kostenverhaal bij bestuursdwang) eveneens besproken en een naar mijn mening eenvoudige oplossing voorgesteld. Hierna volgt gemakshalve een weergave van de inhoud van dit artikel op dit punt:

"In artikel 4:104, eerste lid, Awb is een verjaringstermijn van vijf jaar opgenomen voor de rechtsvordering tot betaling van bestuursrechtelijke geldschulden. Daaraan is in het tweede lid gekoppeld het verval van de bevoegdheden van het bestuursorgaan om beschikkingen te nemen verband houdende met de verjaarde rechtsvordering. Deze verjarings- en vervaltermijn vangt aan op het moment dat de betalingsverplichting ontstaat. Bij kostenverhaal ontstaat de betalingsverplichting echter pas op het moment dat de kostenverhaalsbeschikking tot stand komt en niet (zoals vaak wordt gedacht) op het moment dat het bestuursorgaan de kosten voor bestuursdwang maakt. Met andere woorden: zo lang het bestuursorgaan geen kostenverhaalsbeschikking neemt, zal er geen verjarings- en vervaltermijn gaan lopen. Zo bezien heeft het bestuursorgaan tot het einde der tijden om een kostenverhaalsbeschikking te nemen.

Scheltema wijst erop dat een betalingsbeschikking uiteraard ook op aanvraag kan worden genomen, waarna binnen een redelijke termijn een besluit op de aanvraag dient te worden genomen.⁹ In zoverre kan de overtreder dus verzoeken dat er een kostenverhaalsbeschikking wordt genomen, ten einde de verjaringstermijn te doen aanvangen. De mogelijkheid dat verjaring of verval intreedt door stilzitten van het bestuursorgaan zonder dat er reeds een kostenverhaalsbeschikking is genomen, is er echter niet. Bovendien, als er eenmaal een kostenverhaalsbeschikking tot stand is gekomen dan zal het bestuursorgaan in de regel ook doorzetten met het kostenverhaal en de feitelijke invordering. Nu het bestuursorgaan bovendien vijf jaren heeft om het kostenverhaal daadwerkelijk af te dwingen is het geen wonder dat er nog geen enkel (geslaagd) beroep op de verjaring bij een kostenverhaalsbeschikking te bespeuren is in de jurisprudentie.

De vraag kan gesteld worden of het wenselijk is dat het bestuursorgaan net zo lang kan wachten met het verhalen van de kosten als het zelf wil. Een kostenverhaalsbeschikking is namelijk in vrijwel alle gevallen een bezwarend besluit voor de overtreder.¹⁰ Het past daarbij niet dat het mogelijk is dat deze tot het einde der tijden bo-

⁷ M.W. Scheltema, *Bestuursrechtelijke geldschulden*, (Deventer, 2015), p. 106, W. den Ouden, C.N.J. Kortmann e.a., *"De bestuursrechtelijke geldschuldenregeling, titel 4.4. Awb geëvalueerd"*, (Den Haag, 2013), p. 85 en J.M.H.F. Teunissen, *"Verjaring bij publiekrechtelijke betalingsaanspraken uit onverschuldigde betaling"*, *Gst.* 2003, 7189 en *ABRvS* 5 december 2012, *AB* 2013/54 m.nt. T.N. Sanders.

⁸ T.N. Sanders, *"Kostenverhaal bij bestuursdwang: het invorderen van de kosten van bestuursdwang onder de vierde tranche"*, *Gst.* 2016/46.

⁹ M.W. Scheltema, *Bestuursrechtelijke geldschulden*, (Deventer, 2015), p. 106.

¹⁰ Het is niet geheel ondenkbaar dat de schade die een bestuursorgaan veroorzaakt door de wijze van uitvoering van

ven het hoofd van de overtreder blijft hangen. Weliswaar kan de overtreder de kostenverhaalsbeschikking indien gewenst zelf af gaan dwingen, maar dit strookt volgens mij niet met de gedachte dat verjaring- en verval het gevolg is van het stilzitten van diegene die de rechtsvordering kan afdwingen. In feite verjaart c.q. vervalt er zonder kostenverhaalsbeschikking niets, tenzij de overtreder zelf handelt om de verjaringstermijn te doen aanvagen. Het ontbreken van een vervaltermijn voor het nemen van een kostenverhaalsbeschikking is in de praktijk geen punt van discussie – bij gebreke aan een dergelijke termijn in de wet heeft de overtreder immers geen poot om op te staan. Bovendien is het vooral in het belang van het bestuursorgaan zelf om spoedig tot kostenverhaal over te gaan, nu het bestuursorgaan immers de bestuursdwangkosten 'voorschiet' – het komt dan ook niet vaak voor dat een bestuursorgaan echt te lang wacht met het nemen van een kostenverhaalsbeschikking. Mij zijn echter wel voorbeelden bekend in de praktijk waarvan men zich kan afvragen of kostenverhaal na een dergelijk tijdsverloop nog redelijk te achten is. Het betreft dan in de regel gevallen waarbij in eerste instantie door het bestuursorgaan is afgezien van kostenverhaal om de relatie niet (verder) te verstoren, maar dat er enkele jaren later alsnog wordt ingevorderd als de relatie niet meer te redden blijkt of overeenkomsten tussen de gemeente en het bedrijf niet worden nagekomen.

De wetgever heeft in de toelichting op de vierde tranche zelf al geconstateerd dat er geen vervaltermijn is, maar zag dit klaarblijkelijk niet als een bezwaar onder verwijzing naar artikel 3:309 BW.¹¹ Die verwijzing is enigszins verrassend, omdat deze opmerking vooraf wordt gegaan door de vermelding dat "afdeling 4.4.3 een volledige regeling [...] beoogt te geven. Derhalve heeft de schakelbepaling van artikel [3:326 BW] voor de in deze titel geregelde materie in beginsel geen betekenis meer."¹² Zonder meer bevredigend is de toepassing van artikel 3:309 BW op de vraag of nog een kostenverhaalsbeschikking kan worden vastgesteld volgens mij ook niet. Artikel 3:309 BW ziet immers op de rechtsvordering, terwijl de rechtsvordering bij kostenverhaal pas ontstaat na het nemen van een kostenverhaalsbeschikking.

In de literatuur wordt het probleem ook door anderen aangekaart.¹³ In de evaluatie van de geldschuldenregeling wordt zelfs opgemerkt dat "[d]e tamelijk uitgebreide literatuur en jurisprudentie op dit punt laat zien dat het geen theoretisch probleem

---

de bestuursdwang zodanig is dat deze de kosten van bestuursdwang te boven gaat zodat de kostenverhaalsbeschikking positief is voor de overtreder, doch dit zal niet snel het geval zijn.

¹¹ Kamerstukken II 2003/04, 29 702, nr. 3, p. 54

¹² Ibidem, p. 53.

¹³ Zie bijvoorbeeld J.M.H.F. Teunissen, 'Verjaring bij publiekrechtelijke betalingsaanspraken uit onverschuldigde betaling', Gst. 2003, 7189 en ABRvS 5 december 2012, AB 2013/54 m.nt. T.N. Sanders.

DATUM 24 mei 2016
ONS KENMERK 22495 tns
PAGINA 8 van 9

betreft”,¹⁴ hoewel daarbij lijkt te worden bedoeld de jurisprudentie over de terugvordering van uitkeringen e.d. – niet kostenverhaal. Scheltema constateert het probleem in ieder geval ook.¹⁵ Geen van allen biedt echter een oplossing. Weliswaar wordt verwezen naar het bestaan van vervaltermijnen van vijf jaren voor subsidies (artikel 4:57, vierde lid, Awb) en boetes (artikel 5:45, eerste lid, Awb), maar er wordt geen suggestie gedaan voor een algemene vervaltermijn. Vermoedelijk zien de andere auteurs toch geen groot probleem in het ontbreken van een vervaltermijn. Ik zie echter niet in waarom er geen vervaltermijn zou moeten worden opgenomen. Hoewel het geen dringend probleem is, meen ik dat het niet aanvaardbaar zou moeten zijn dat het bestuursorgaan feitelijk tot het einde der tijden een potentiële vordering op een overtreder kan hebben. Dat verdraagt zich niet met de rechtszekerheid. Ik stel daarom voor om een algemene vervaltermijn in artikel 4:104 Awb op te nemen voor het nemen van een betalingsbeschikking. In dat verband acht ik het raadzaam om aan te sluiten bij artikel 17.17 Wm (onderdeel van de Nederlandse implementatie van de Europese milieuschadeaansprakelijkheidsrichtlijn) waarin een bijzondere vervaltermijn van vijf jaren is opgenomen voor het kostenverhaal bij (ernstige) milieuschade. Zo zou in artikel 4:104 Awb een derde lid kunnen worden toegevoegd luidend: “3. De bevoegdheid om de verplichting tot betaling van een geldsom vast te stellen vervalt indien vijf jaren zijn verstreken sinds de dag waarop de bevoegdheid is komen te ontstaan of na de dag waarop de schuldenaar bekend is geworden, indien deze dag later valt.” Bij kostenverhaal zou dit eenvoudig werken. Op het moment dat bestuursdwang wordt toegepast, is het bestuursorgaan bevoegd om de daarmee gemoeide kosten bij beschikking vast te stellen en te verhalen. Vanaf dat moment heeft het bestuursorgaan vijf jaar de tijd om een kostenverhaalsbeschikking te nemen. Als de overtreder onbekend is, dan begint de vervaltermijn nog niet te lopen, maar pas op het moment dat de overtreder bekend is geworden. Gaat het bestuursorgaan niet tijdig over tot kostenverhaal, dan vervalt de bevoegdheid tot het vaststellen van die kostenverhaalsbeschikking. Ook vanuit het bredere perspectief van titel 4.4 Awb zie ik niet in waarom deze bepaling niet opgenomen zou kunnen worden. Sterker nog, ik begrijp niet goed waarom de wetgever ervoor heeft gekozen om dergelijke bepalingen niet bij de invoering van titel 4.4 Awb op te nemen.”

Gelet hierop verzoek ik u om in overweging te nemen om de concept-evaluatiewet te wijzigen in die zin dat een algemene vervaltermijn voor de invordering van bestuursrechtelijke geldschulden wordt opgenomen door artikel 4:104 Awb aan te vullen met een derde lid, luidend:

¹⁴ W. den Ouden, C.N.J. Kortmann e.a., “De bestuursrechtelijke geldschuldenregeling, titel 4.4. Awb geëvalueerd”, (Den Haag, 2013), p. 85.

¹⁵ M.W. Scheltema, *Bestuursrechtelijke geldschulden*, (Deventer, 2015), p. 106.

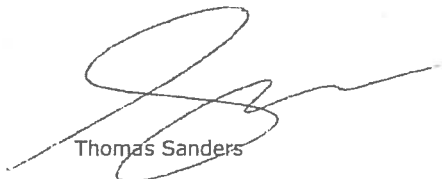
DATUM 24 mei 2016
ONS KENMERK 22495 tns
PAGINA 9 van 9

"3. De bevoegdheid om de verplichting tot betaling van een geldsom vast te stellen vervalt indien vijf jaren zijn verstreken sinds de dag waarop de bevoegdheid is komen te ontstaan of na de dag waarop de schuldenaar bekend is geworden, indien deze dag later valt."

3. Conclusie

Ik meen dat met de concept-evaluatiewet een stap in de goede richting is gezet. Ik juich het wetsvoorstel dan ook toe. Wel denk ik dat nog eens goed moet worden nagedacht over de vraag of het voorgestelde artikel 5:37, vierde lid, Awb voldoende het belang bij een snelle invordering en het belang van de overtreder in ogenschouw neemt. Ik meen zelf dat dit niet het geval is en heb daarom een alternatief voorgesteld. Daarnaast denk ik dat de concept-evaluatiewet een mooie kans laat liggen om een ander door het WODC gesignaleerd knelpunt eenvoudig op te lossen. Ik hoop dan ook dat u deze handschoen oppakt in het uiteindelijke wetsvoorstel.

Hoogachtend,

Thomas Sanders